

“Sizin kaderiniz, o vilayette yaşayan halkın kaderiyle aynıdır. Onlar eğer huzurda değilse, siz de huzurda olamazsınız”

Ülkemizin her bir güzel köşesinden Ankara'ya gelen ve güzel buluşmada istişare imkânı bulan değerli valilerimiz, çok değerli konuklar; hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Değerli valilerimiz, sizlerle bugün buluşmaktan büyük bir onur duyuyorum. Aslında her biriniz 81 vilayetimizin havasını, iklimini, güzel hislerini Ankara'ya getirdiniz. Ankara sadece bir başkent değildir, İstiklal Harbimizin merkez şehri olmak bakımından da bütün bir milletin ruhunun, kalbinin attığı bir şehirdir. Ama bu kalp ancak ve ancak bütün bir ülkenin bir organ, bir organik bütünlük içinde olduğu zaman, bu şekilde davrandığı zaman gerçek şekilde fonksiyonunu icra edebilir. Başkentler ülkenin bütününe merkezden yönetmek için

“ Türkiye ve güzel şehirlerimiz, vilayetlerimiz, her biri bizim için özel anlam ifade eden ve gerçekten eğer hakkıyla kulak verilse, hakkıyla dizinin dibine oturulsa, her şehrimiz bizim hocamızdır. Bize tarihi öğretir, bize kültürümüzü öğretir, bize mimarimizi, bize derin irfanımızı öğretir. Onun için, valiler bu derin irfanın yürüyen temsilcileridir. ”

* Başbakan Ahmet DAVUTOĞLU'nun Valiler Buluşması'ndaki Konuşması

**“81 vilayetin her birinden
feyiz almamış birisi bu
ülkede valilik de yapamaz,
Başbakanlık da yapamaz,
bakanlık da yapamaz. Her
bir şehirden feyiz almak
sizin birinci görevinizdir. O
şehri seveceksiniz, o şehre
aşık olacaksınız, o şehrin her
taşını size verilen bir emanet
olarak göreceksiniz.”**

ihdas edilmiş, kurulmuş şehirler değildir; aksine, başkentler ülkenin ruhunu, ortak hissiyatını, ortak aklını barındırdığı zaman başkent rolünü ifa edebilirler. Bu ortak akıl, bu ortak ruh, ortak hissiyat da başken ile, merkez ile vilayetler arasındaki irtibatı kuran valiler sayesinde olur.

Sizler çift yönlü bir fonksiyonu hep icra ede geldiniz. Bir yönünüzle yerelin idarecileri olarak Ankara’ya yerelin, vilayetlerin ihtiyaçlarını taşıdınız, bir diğer yönüyle de merkezin, başkentlin düşüncesini, planlarını, stratejik planlarını, her bir vilayete biçtiği misyonu, rolü anlatmak üzere orada bizleri temsil ettiniz. Bu açıdan bakıldığında valiler ve valilik görevi kesinlikle sıradan, rutin bir bürokratik görev değildir. Aksine, kendi içinde ve uygulanışı itibarıyla da psikolojik yönü son derece yoğunluklu, ulvi bir görevdir. Bu açıdan bakıldığında, sizlerin burada ortak akıl üretmek üzere, Türkiye’nin ortak meselelerini birlikte istişare etmek üzere bir araya geldiğinizden bilvesile, bu çerçevede valilerimizden beklediğimiz yakla-

şımı ifade etmek üzere beş önemli boyuttan bahsetmek istiyorum.

Valilik ve benzer görevliler, büyükelçiler için de aynı şey geçerlidir; en önemli boyut, psikolojik boyut. Yani hizmet ettiği mekâna ve hizmet ettiği insanlara aşkla bağlı olmayan hiçbir görevli bu görevini hakkıyla yerine getiremez. Biz sık sık “hemşeri” deriz, doğduğumuz yeri ifade ederken, valilerimiz aslında Türkiye’nin hemşerileridir. Nereye giderlerse orası valinin kendi mekânı olur. Türkiye ve güzel şehirlerimiz, vilayetlerimiz, her biri bizim için özel anlam ifade eden ve gerçekten eğer hakkıyla kulak verilse, hakkıyla dizinin dibine oturulsa, her şehrimiz bizim hocamızdır. Bize tarihi öğretir, bize kültürümüzü öğretir, bize mimarimizi, bize derin irfanımızı öğretir. Onun için, valiler bu derin irfanın yürüyen temsilcileridir. Bulundukları şehirlerle kaynaşmamış, o şehirleri, o şehirlerde yaşayan halkı sevememiş birinin valilik görevini bürokratik olarak ifa etmesi mümkünse de ruhen ifa etmesi mümkün değildir.

Bir vali ki eğer sabahın güneşini o şehrin ufunda görmemişse valilik görevini ifa edemez. Sabahın seherinde görev başlar, sadece mesainin başlangıcında değil. O şehre âşık olmak için, o şehrin mekânına âşık olmak için güneşin doğuşunu o şehirde hissetmek lazım. Gece-nin karanlığında, herkes el etek çektiikten sonra o şehirde yürümek lazım, bazen tek başına ama şehrin mekânına, mimarisine, ruhuna nüfuz edebilmek lazım.

81 vilayetimizden şimdi bahsedebiliriz ve her birini güzel isimlerle anabiliriz ama mesela, Mardin kadim medeniyet dediğimizde ya-

şayan biblo şehrimizdir. Kırşehir, Anadolu’daki Ahilik geleneği de dâhil olmak üzere, birçok geleneğin tohumunun atıldığı bir tohum şehirdir. Erzurum, Kafkaslardan Anadolu yaylasına geçerken her zaman bütün savunma hattımızın inşa edildiği bir kale şehirdir. Bursa, Ulu-dağ’ıyla, Ulu Camii’yle bir Osmanlı şehri olarak bir ulu şehirdir. Konya, ilk payitaht olarak bir merkez şehirdir. Her bir şehir bize bir şey söyler ve o şehri onunla anmaya çalışırız.

81 vilayetin her birinden feyiz almamış birisi bu ülkede valilik de yapamaz, Başbakanlık da yapamaz, bakanlık da yapamaz. Her bir şehirden feyiz almak sizin birinci görevinizdir. O şehri seveceksiniz, o şehre aşık olacaksınız, o şehrin her taşını size verilen bir emanet olarak göreceksiniz. Nasıl evinizden bir şey eksildiğinde hemen hissedersiniz, ben kütüphanemden, binlerce kitabım var, bir tanesi eksilse hissedirim. Evde hissediyorsanız şehirdeki en ufak bir aksaklığı, yanlış yapılmış bir binayı, şehrin silüetini bozan bir yapıyı, şehirdeki herhangisi bir tarihî eserden düşen tek bir çakıl taşını sizden önce başkası fark ediyorsa siz o şehre âşık değilsiniz demektir. Şehrin ruhuna nüfuz etmek, şehre inen o tarihî bilince nüfuz etmektir. Mekânına âşık olmak lazım. Mekânına âşık olduğu gibi şehrin halkına da âşık olmak lazım.

Size istediğiniz ödeneği gönderebiliriz, istediğiniz kadar maddi yardım gönderebiliriz ama siz o şehre âşık değilseniz, o şehrin halkına sevdıyla, muhabbetle bakmıyorsanız o ödenekler bir müddet sonra tükenir. Tükenmeyecek olan tek şey sizin şehre ve şehrin ahalisine duyduğunuz muhabbettir. Her gün, yaşadıkça o muhabbet artar ve size

hizmet aşkı verir. O bakımdan, birinci bence, bizim sizlerden beklemediğimiz, büyükelçiler konferansında da hep Dışişleri Bakanı olarak hitap ettiğimde, aynı zamanda talimatları ve beklentilerimizi de ifade ederdim. Birinci beklentimiz, talebimiz, talimatımız, nasıl görürseniz görün; bulunduğunuz şehri seveceksiniz, mekânını seveceksiniz, sokaklarını seveceksiniz, tarihî eserlerini seveceksiniz, o şehrin halkını seveceksiniz. Aranızda öyle bir psikolojik iletişim olacak ki o şehir ve o mekân da sizi sevecek.

Eğer yaşlılar, garip ve gureba varsa o şehirde ve o şehrin valisi onları tanıyorsa, onlar da o valiye tanıyorlarsa o şehirde bereket var demektir. Ama eğer o tek başına yaşayan yaşlı teyze komşuları dışında, valinin, belediye başkanının ilgisini, dikkatini çekmemişse veya benzer teyzeler, amcalar sahipsizse o vali ne yaparsa yapsın o şehirle bütünleşemez. Bizim sizden beklentimiz, şehrin sakinleriyle, meskûnlarıyla en iyi psikolojik bağı kurmanız, şehrin yetimlerine, öksüzlerine, fakirlerine, gurebasına, yaşlısına sorduğumuzda “Valiyi nasıl bilirsiniz?” diye, “İyi biliriz, o da bizi bilir.” demesini sağlamanızdır. Bu, en öncelikli beklentimiz, talebimiz.

İkincisi: İletişim. Şehirle bağınız olabilir, şehri sevebilirsiniz, şehri tanıyabilirsiniz, halkını yakından tanımış olabilirsiniz ama en önemli şey iletişimdir. Bir siyasi zihniyet devrimi yaşıyoruz. Bu siyasi zihniyet devriminin alandaki temsilcileri de sizlersiniz. Bu siyasi zihniyet devrimi esasıyla devlet ile millet arasındaki uçurumun ortadan kalkmasıdır. Onlarca yıl, değişik dönemlerde, özellikle de askerî ihtilal sonrası dönemlerde vali emreden-

dir, halk emir dinleyendir; vali belirleyendir, halk belirlenendir; vali hükmedendir, halk hükmedilendir. İşte, bizim yıkmak istediğimiz ve yıktığımız, ayaklarımızın altına aldığımız zihniyet budur.

Hiçbir yerde, ne siz valiler olarak ne merkezde bakanlarımız bakan olarak ne da Başbakan olarak biz hükmeden, halk da hükmedilen değildir. Bizimle halk arasındaki ilişki, halk emirdir, devlet memurdur. Bizler halkın memurlarıyız. Halkla sadece toplantılarda bir araya gelmeyiniz. Maiyetinizdeki memurlarla birlikte sık sık halkın arasına giriniz, sokakta, çarşıda, pazarda, her yerde halkla beraber olmanın, halkla sizin aranızda hiçbir iletişim eksikliği olmamasının, bir şekilde devletin, görev yürütmenin en önemli ilkesi olduğunu halka hissettiriniz. Bu iletişim bağı sizin bütün faaliyetlerinizi yapmanıza, çalışmalarınızda verimli neticeler almanıza büyük imkân sağlayacaktır.

Üçüncüsü ki bu ilk ikisi olmuşsa, psikolojik bağ oluşmuşsa, sağlam bir iletişim kanalı oluşmuşsa üçüncüsü, halkın huzurunu, düzenini ve oradaki halkın özellikle de güvenliğini sağlama noktasında en etkin yönetimi sergilemeniz. Türkiye’nin bütünü bir ünedir ama her vilayet de kendi içinde aslında bir iç düzene sahiptir. Bu iç düzenin koruyucusu, yürütücüsü, aynı zamanda da bu iç düzenin garantörü, hamisi sizlersiniz. Bir şehirde huzur varsa, asayiş varsa, güvenlik varsa, düzen varsa o şehirde ekonomi de olur, kalkınma da olur. Sizlerden beklentimiz, işlevsel boyut diyeyim buna, psikolojik ve iletişim boyutu dışında, işlevsel boyut; görevinizi yaparken nihai kertede o şehrin, o vilayetin düzeninden ve huzurun-

dan sorumlu olduğunuz bilincini ve hizmet götürürken de o vilayetin her yerine, her köşesine hiçbir ayırım gözetmeden hizmet götürme bilincini yaygınlaştırmanız büyük bir önem taşıyor. Son dönemde bazı acı olaylar bize bunun ne kadar önemli olduğunu ortaya koydu. Dikkat ederseniz, özellikle, özgürlüklerin korunması ve iç güvenlik reformu bağlamında da dile getirdiğimiz en temel kavram “kamu düzeni” kavramı. Kamu düzeni kavramını bilinçli şekilde ve bütün muhteviyatıyla kullanıyoruz. Dikkat edin, devlet otoritesi demiyorum sadece. Devlet hem otorite sahibi olmalıdır hem şefkat sahibi. Her zaman ifade ettiğimiz gibi, kudreti ve şefkati bünyesinde barındırmayan devlet, devlet olamaz. Devlet ol devlettir ki hem kudretlidir hem şefkatlidir. Kudreti olmayıp şefkati olan devlet acizleşir. Bir devletin kudreti var da şefkati yoksa devlet gücü tiranlaşmaya başlar. İşte, Suriye’de devlet gücünü temsil ettiğini iddia eden bir rejimin halkına yaptığı zulüm ortada.

Peki, devletin esası nedir? Bu ta Kutadgu Bilig’den bugüne kadar bizim devlet felsefemiz, Nizam-ül Mülk’ten Koçi Bey Risalesi’ne ve günümüze kadar devletin esası muhabbettir, aşktır. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” derken Şeyh Edebali bunu kastetmiştir. Kınalızade’nin Ahlak-ı Alayi’sini mutlaka okuyun, 16’ncı yüzyıl devlet felsefesinin esasıdır. Ahlak-ı Alayi’de Kınalızade der ki: “Devletin esası muhabbettir.” Aynı yıllarda, aynı dönemde, aynı yüzyılda Machiavelli İtalya’da tam tersini söylüyordu, “Devlet ancak ve ancak güçle ve korkuyla ayakta tutulabilir.” di-yordu. Bunları aramızda yaygınlaştıralım. Sadece kadim medeniyet

“Sizin kaderiniz, valilikte bulunan, o vilayette yaşayan halkın kaderiyle aynıdır. Onlar eğer huzurda değilse siz de huzurda olamazsınız. Onlar eğer gece uyuyamamışlarsa siz de uyuyamazsınız. Çünkü bizim Hazreti Ömer’den beri sürdürdüğümüz bir genel prensip vardır, halkın uyuyabilmesi için idareci uyumaz.”

demek yeterli değil, o medeniyetin özüne, ruhuna varalım. Farabi’nin Medinet-ül Fazıla’sını okumamış olan birisi bence valilik görevine başlamamalı. Farabi’nin, o büyük Türk düşünürünün Medinet-ül Fazıla’nı, Erdemli Şehrini okuyun. Orada göreceksiniz ki her şeyin esası muhabbettir ve saadettir. Ama saadeti de felsefi anlamda bir saadet.

Huzur, kendisi huzurlu olmayan, kendisiyle barışık olmayan birinin idari görev yürütmesi esnasında başkasıyla barışık olması mümkün değil. Kendisiyle barışık olan birinden daha güçlü hiç kimse yoktur. Güç, başkası üzerinde uyguladığını bir iktidar kudreti değildir; güç, kendi içinde barışık olduğunuz bir dünyayı dışarı yansıtmadan kaynaklanan güçtür. Kendisiyle barışık olmayan birisi başkasıyla, şehriyle, ülkesiyle barışık olamaz. Onun için, önce kendinizle barışık olacaksınız, yaşadığınız şehirle barışık olacaksınız,

nız, ülkenizle, halkın her kesimiyle barışık olacaksınız.

Bir vali, yaşadığı yerde insanlara bakarken bu Sünni mi, Alevi mi; Türk mü, Kürt mü; Müslüman mı, gayrimüslim mi diye bakmaz, sadece ve sadece insan olarak bakar. İşte, hizmetin ve devletin hizmet ederkenki temel mantığı bu kudreti ve şefkati yansıtmaktır. Bir olay mı oldu, kudret mi göstermek gerekti? Kudretinizi göstereceksiniz, tereddüt etmeden göstereceksiniz. Başka bir olay mı oldu, şefkati göstermek mi gerekti? Bir anne babanın evladına gösterdiği şefkatten daha fazlasını eğer siz halka gösteremiyorsanız, kendi evladınıza gösterdiğiniz şefkati o şehrin yetimlerine gösteremiyorsanız, kendi anne babanıza gösterdiğiniz şefkati o şehrin yaşlılarına, gariplerine gösteremiyorsanız vazifenizi yapmıyorsunuz demektir. İşte, burada kudretle şefkat birleşir. Biz kamu düzeni derken kastettiğimiz şey, devletin halkına huzur verecek kudrete sahip olmasıdır.

Yüzünü kapatıp hatta, bütünüyle robotik bir görüntüyle bazı maskeler takıp eğer birisi geliyorsa sonra orada çocukları katlediyorsa, molo toflarla, hatta bazen kaleşnikof gibi silahlarla sokağa çıkıp kimlik tespiti bile yapıyorsa kusura bakmayın, bu sokaklar bu teröristlere bırakılmaz, bu vandallara bırakılmaz. İşte, burada devletin kudretinin konuşması lazım arkadaşlar. Sizin göreviniz, böyle bir durum söz konusu olduğunda, tereddüt etmeyeceksiniz, halka ne kadar şefkatle yaklaşıyorsanız, şehirlerinizi yakmaya kalkışan bu vandallara, bu şiddet yanlılarına da aynı şekilde kudretle yaklaşacaksınız. Çünkü onlara göstereceğiniz şefkat zaafıdır, onlara

göstereceğiniz bazı tolerans ya da simdilik bekleyelim demek zaafıdır, onlara göstereceğiniz şefkat halktan şefkati esirgemek demektir. Çünkü onlar halka şefkat göstermiyorlar.

Şehirlerimizi korumak bizim görevimiz. Sizin olduğunuz yerde devletin şefkati ve kudreti olacak. Kesinlikle, karar almakta tereddüt eden, eğer bir yerde bir zorluk varsa oraya gitmek yerine makamında oturan vali görevini ihmal ediyor demektir. Sizin kaderiniz, valilikte bulunan, o vilayette yaşayan halkın kaderiyle aynıdır. Onlar eğer huzurda değilse siz de huzurda olamazsınız. Onlar eğer gece uyuyamamışlarsa siz de uyuyamazsınız. Çünkü bizim Hazreti Ömer’den beri sürdürdüğümüz bir genel prensip vardır, halkın uyuyabilmesi için idareci uyumaz. İdareci olmak halkın rahat uyuyabilmesi için uyuyamamak demektir. Sizlerin bu fedakârlıkları yaptığınızı biliyorum, o olaylar esnasında birçok valimizin ne kadar dirayetle olayların üstüne gittiğini de biliyorum.

Özetle, halkla psikolojik bağınız varsa, iyi iletişim kurmuşsanız ve devletin kudret ve şefkat anlamına geldiğini biliyorsanız hizmetin alt yapısı oluşmuş demektir. Bir köyde su yoksa sizin evinizde suyun akıyor olması devletin kudreti anlamına gelmez.

“Bana yardım edecek kimse yok mu?” dediği zaman bir vatandaşımız, o telaşla baktığında veya o şeyle, büyük bir kaygıyla hastası bir köyde, “Acaba nasıl gideceğim?” diye baktığında sizin valiliğinizin gönderdiği ambulans onun hemen yanında belirmesi lazım. Sizin vatandaşın hemen yanında olma-

nız lazım. O andan itibaren halkın devlete bakışı değişir. Büyükelçilere de ben Dışişleri Bakanlığım döneminde aynı talimatı vermiştim, eğer Avrupa'da veya dünyanın herhangi bir yerinde vatandaşımızın gözünden bir damla yaş düşmüşse o damla yaşı önce bizim büyükelçimiz görmemişse görevini yapmıyor demektir. O dökülen bir damla yaşı önce başkonsolos görecektir, büyükelçi görecektir. Şimdi, vilayetlerde de herhangi bir olay olduğunda, vatandaşımızın gözünde bir yaş varsa onu silecek olan sizsiniz. Vatandaşımız birinin göğsüne dayanıp ağlamak istiyorsa valinin göğsüne dayanacak, başkasını aramayacak, akrabasını aramayacak; siz olacaksınız ve sizin göğsünüze kafasını koyacak ve ağlayacak. Devletin şefkatini hissetmediği zaman halk devlete aidiyet bağıyla bağlanmaz. Korkuyla aidiyet bağı kurulmaz. Korkuyla otorite bağı kurulur. Aidiyet bağı muhabbetle, aşkla kurulur. Onun için, hizmet ederken ister su götürün ister sağlık hizmeti olsun ister yol götürün o yolun ilk geçen arabası sizin arabanız olacak. Bir deprem mi var, sel mi var, afet mi var; sitem edecekse vatandaş, kızacaksa önce size kızacak, o dalgayı siz kıracaksınız. “Ya, şimdi ben oraya gidersem vatandaş bana eleştirel yaklaşır, tenkit eder, hatta tepki gösterir.” demeyeceksiniz, tepkiyi size gösterecek ki devlete göstermesin. Tepki size yönelirse siz onu absorbe edersiniz ama sizin orada olmamanız dolayısıyla tepkiyi devlete, “Devlet nerede?” diye gösterirse işte o zaman devletle bağı kopar. Siz orada olacaksınız, tepkiyi siz çekeceksiniz, nazı, sitemi siz çekeceksiniz ama “Devlet burada.” diyecek halk. O bakımdan, sizden hizmet ederken, güvenlik

ve huzur sağlarken halkla bütünleşik olarak onlarla beraber olmanız konusunda kesin olarak duyarlı bir tavır sergilemenizi bekliyorum.

Dördüncü beklentimiz ya da misyonumuz, yerel alanda, yerelde, vilayet bağlamında yapacağınız koordinasyon. Sizler hem halkla iyi iletişim kuracaksınız ama nasıl siz merkezi yönetimle vilayet arasında bir irtibatsınız halkla sizin aranızdaki irtibatı sağlayacak olanlarda o vilayetin eşrafıdır, eski tabiriyle; şimdiki tabiriyle, sivil toplum kuruluşlarıdır, kanaat önderleridir, odalardır ve halkın saygı duyduğu her kurum, her kişidir tabiri caizse. Dolayısıyla, biraz önce Sayın Bakanımız güzel bir tabir kullandı, vilayeti idare ederken yönetmeyeceksiniz, yönetişeceksiniz, yeni tabirle, yönetişim. Yani istişare edeceksiniz, uygulayacağınız bir prensibi veya bir politikayı, bir projeyi oranın halkına benimseteceksiniz. “Ben istedim ve olacak.” değil, “Ben istiyorum, siz de kabul ederseniz katılın.” Katılımcı demokrasinin gerçekleşeceği yer Ankara değildir, vilayetlerdir, yereldir. Ne düşünüyorsanız oranın kanaat önderleriyle paylaşın.

Sizden de beklentimiz, yönetim anlayışı içinde, vali olarak bütün o şehrin ileri gelenleriyle birlikte bir yönetim zihniyeti geliştirmeniz ve şehri ve vilayeti birlikte idare etmeye çaba sarf etmeniz. Bunu yaptığınızı biliyorum, bu konularda çok güzel örnekleri de her şehir ziyaretimde görüyorum. Bunun daha da yaygınlaşması önemli.

Bir hususu daha dikkatinize getirmek istiyorum. Şimdi, şöyle bir tablo doğabiliyor: Vilayet var ve Ankara var ve valiler bu irtibatı sağlıyor.

“Kendisi huzurlu olmayan, kendisiyle barışık olmayan birinin idari görev yürütmesi esnasında başkasıyla barışık olması mümkün değil. Kendisiyle barışık olan birinden daha güçlü hiç kimse yoktur.”

Nasıl burada bir ortak akıl üretmek üzere valilerimiz buluşuyor, hep beraber oluyoruz; komşu vilayetlerin de sık sık bir araya gelmesi lazım. Yani Türkiye’de vilayetlerin haritaları veya sınırları birbirini ayırmak için değil sadece idari bir kolaylık olsun diye; bazı vilayetlerimiz var ki bir dere bir taraftan doğuyor, diğer taraftan gidiyor veya aynı yaylayı paylaşıyorlar ama iki ayrı vilayet, hatta rekabet hâlinde iki ayrı vilayet olduğu bile olabiliyor. Tatlı rekabetler iyidir, birbirini hayra götürüyorsa. İşte, valiler olarak sık sık komşu valilerle bir araya geliniz çünkü dün tarımla ilgili, yeni bir entegre bilgi yönetim sistemini ilan ettik, tarımda en çok önem verdiğimiz projelerden birisi havza bazlı tarımın teşvik edilmesi. İl bazlı tarım olmaz yani bir tarım alanı bir ilde batıp da şu ilin sınırı burası, buradan ötesi ayrı tarım havzası denmez. Havza birçok ili bünyesinde barındırır, sulama projeleri birçok ili barındırır, barajlar, güvenlik konuları yine. Onun için, sık sık ikili, üçlü, dörtlü ama ne icap ediyorsa proje bazında mutlaka havza veya komşu vilayetler toplantılarının yapılmasında fayda var. Muhtemelen yapıyordur ama daha sistematik yapılmalı. Kalkınma ajansları bunu belli ölçülerde sağlıyor ama kalkın-

**“Bu görevi, bu ulvi görevi
eğer sadece bir bürokratik,
rutin görev olarak
görürseniz isminiz değil yüz
yıl sonra, on yıl sonra; bir
yıl sonra bile hatırlanmaz,
halk kendi arasında
konuşurken bir önceki vali
diye konuşur, şu bey diye
konuşmaz. Ama eğer arkada
bir iz bırakırsanız, bir eser
bırakırsanız işte o zaman bir
yüzyıl sonra, iki yüzyıl sonra
bile “Evet, buradan böyle bir
vali geçti.” der herkes.”**

ma ajanslarının da ötesinde, vilyetlerin ortak meselelerinin konuş-
tuğu platformlar olması lazım.

Ve nihayet, beşincisi: Merkez ile
yani Türkiye’nin merkezi yöneti-
mi, Hükûmetin politikalarıyla yerel
arasındaki irtibatı sağlamamız. An-
kara’da biz mükemmel politikalar
ilan edebiliriz, projeler, planlar; ni-
tekim, 25 büyük sektörel dönüşüm
programını, 1.350 eylemi ilan ettik
Ankara’da; eğer bunlar sizin tara-
fınızdan takip edilmezlerse, daha
doğrusu, bunlar sizin tarafınızdan
yerele intibak ettirilemezse... Me-
sela, taşımacılıktan lojistiğe geçiş
diye bir sektörel dönüşüm yani
taşımacılık sektörünü lojistiğe dö-
nüştürmek; e, bunu kim yapacak?
Ankara yapmayacak bunu, o lojistik
merkezi niteliği taşıyan vilayetler
öne çıkacaklar ve Ankara’nın tespit
ettiği bu makrostratejik ekonomik

hedefleri kendi alanına uygulaya-
caklar. Bu anlamda da hem eko-
nomik alanda hem sağlık alanında,
eğitim alanında Ankara’da millî dü-
zeyde, ulusal düzeyde geliştirilen
büyük projelerin alanda uygulan-
ması görevi sizlerin omzunda. Siz-
ler onu ne kadar başarılı bir şekilde
alana yansıtırsanız, alanı bu proje-
lerin uygulanması için ne kadar uy-
gun hâle getirirseniz o kadar başa-
rılı olursunuz. Ama Ankara’da güzel
projelere ilan edildi, alanda bunun
karşılığı yoksa, ticaret odaları, sa-
nayi odaları buna göre kendilerini
organize edemiyorlarsa, siz onları
teşvik edemiyorsanız bu bir müd-
det sonra Ankara’da afaki program-
ların ilan edildiği, alana yansımadığı
bir durum doğurur ya da Ankara’da
devleti idare edenler dikkatliyse ki
biz dikkatliyiz, bu vali bu görevi bu-
rada ifa edemiyor demeye başlarız.
O andan itibaren de merkezle yerel
arasındaki bağ kopar.

Ben bunları çok iyi yapmaya çalıştığınızı biliyorum ve valilerimizin ne kadar büyük bir aşkla, gayretle çalıştıklarına da her ziyaretimde şahit oluyorum. Başarının üst sınırı yok. Daha büyük hedeflere yürüye-
mek için, Türkiye’yi 2023’te dünya-
nın en büyük 10 ekonomisi arasına
sokabilmek için, etrafımızdaki ateş
çemberi sınırlarımıza doğru böy-
le kendi ısını hissettirdiği bu zor
günlerde, Irak’ta, Suriye’de, Uk-
rayna’da, birçok yerde, vatanımızı
ve milletimizi bu ateş çemberinin
dışında tutmak, istikrar içinde kal-
kınmayı temin etmek için sizlerin
gayretlerinize büyük ihtiyaç hisse-
diyoruz.

Valilik, büyükelçilik, bakanlık, baş-
bakanlık dönemlerle sınırlıdır, insan
hayatı gibi. Hiç kimse bu makam-
larda baki kalmaz ama bazı valiler

var ki arkasında iz bırakır ve denir
ki şu vali şu dönemde... Konya’da
İzzet Bey var, 40’lı yıllarda, hâlâ
yaptığı şeyler anlatılır, Halil Rifat
Paşa Sivas’ta, Sivaslı değil ama öyle
hizmetler bırakmıştır ki Sivas’ta ha-
tırası yaşar. Mithat Paşa’nın Bağdat
Valiliği, biz Bağdat’ı terk ettik ama
hâlâ yaşar çünkü Mezopotamya’da
ilk sulama projesini yapmıştır, aynı
şekilde Tuna Valiliği. Kişi ol kişidir
ki arkasında bir iz bıraksın. Bu göre-
vi, bu ulvi görevi eğer sadece bir
bürokratik, rutin görev olarak gö-
rürseniz isminiz değil yüz yıl sonra,
on yıl sonra; bir yıl sonra bile hatırlanmaz, halk kendi arasında konu-
şurken bir önceki vali diye konuşur,
şu bey diye konuşmaz. Ama eğer
arkada bir iz bırakırsanız, bir eser
bırakırsanız işte o zaman bir yüzyıl
sonra, iki yüzyıl sonra bile “Evet,
buradan böyle bir vali geçti.” der
herkes. Sizden bütün beklentimiz,
arkanızda güzel bir iz, tatlı bir ha-
tıra, tebessümle bezenmiş bir mu-
habbet halkası bırakmanız. Halkın
gönlünde yer edinemeyen valiler
veya devlet adamları tarihte de yer
edinemezler. Halkın gönlünde yer
edinirseniz emin olunuz ki bir gün
tarih sayfalarında da yeriniz olur.
Bizim meselemiz, her şeyden önce,
siyaset anlayışımız, siyaset zihniye-
timiz, halkın gönlüne girmektir, hal-
kın gönlünü fethetmektir, sonra da
o açılan yoldan hep beraber güzel
bir geleceğe yürümektir.

Ben bu valiler buluşması vesilesiyle
bir araya gelmiş olmamız dolayısı-
yla bir kez daha Sayın Bakanımıza,
İçişleri Bakanlığımıza teşekkürle-
rimi sunuyorum ve sizlerden de
geri döndüğünüzde 81 vilayetimize
Ankara’nın, bizlerin muhabbetini,
sevgisini, sevdasını iletmenizi isti-
yorum, selamımızı iletmenizi isti-
yorum. Teşekkür ediyorum.